

„Mintea tânărului nu e un vas pe care să-l umpli, ci o torță pe care s-o aprinzi, pentru ca ea, la rândul ei, să lumineze singură. ” (Plutarh)

În Legea educației naționale, publicată în Monitorul Oficial al României, la data de 10 ianuarie 2011, în dreptul articolului 7, stă scrisă următoarea frază: „ În România, învățământul constituie prioritate națională. “ Afirmatia poate părea paradoxală, căci dacă aruncăm o privire în culisele vieții de zi cu zi, observăm, vai, exact contrariul ! României îi pasă de orice, numai de educație nu ! Un uriaș malaxor al imbecilității se pune în mișcare, menirea lui fiind în principal abaterea de la lectură, cultură, meditație: de la limbajul vulgar al românilor de pe stradă, emisiunile și programele TV cretine și agramate până la comportamentul bizar al adolescenților de astăzi, pe care, fac eforturi să îl înțeleag...

Să nu ne ferim de intransigența tăioasă și aspră a acestor fraze ! Potrivit celebrei apoftegme a lui Aristotel, „ Platon îmi este drag, dar mai drag îmi este adevărul... “, ar trebui să aducem puțină lumină în întunericul care zace în învățământul românesc, iar această lumină este însuși adevărul. Am auzit numai minciuni în legătură cu examenul de bacalaureat: profesorii slab pregătiți și incompetenți, sistem dezastruos, prost finanțat, camerele video care i-ar fi emoționat la culme pe elevi etc, etc. În definitiv, de ce nu avem curajul să spunem că elevii sunt singurii vinovați ? Sigur că și ceilalți factori reprezintă o realitate dureroasă, dar nu văd cum sistemul de învățământ din România a împiedicat absolvenții să confunde genul epic cu genul dramatic, sau să nu știe faptul ca Nichita Stănescu este un mare poet român și european, așadar barbat, nu femeie !

Educația și cultura au căzut definitiv în desuetudine, cel puțin pentru majoritatea adolescenților. Ele sunt anacronice, demodate, te fac să pari un ciudat. A citi astăzi o carte într-un parc este aproape o lecție de umilință... În alte vremuri, lucrurile nu au stat chiar atât de prost. Marile popoare, plăsmuitoare de nemuritoare valori artistice au dat termenului de educație semnificații care au devenit faimoase: paideia la greci, humanitas la romani, bildung la germani, formation la francezi. Toate aceste denumiri înseamnă devenire, formare, împlinire spirituală, îndreptarea spre o țintă bine precisă.

Sistemul de învățământ, actul educativ, este, în fond, reductibil la două mari realizări: gândirea pe cont propriu, așadar LIBERĂ, DEMOCRATICĂ și capacitatea de a determina elevii să aleagă binele, frumosul, cumpătarea, vorbele frumoase, iar nu răul, grotescul, lipsa de bun-simț, vorbele vulgare sau promiscuitatea. Iată două mari realizări pe care ar trebui să și le însușească nu numai școlile, liceele sau universitățile din România, ci orice sistem de

învățământ din lume.

Și la cine vom apela la finalul acestor considerații sumare (care, țin să precizez, nu judecă, așa cum sunt înclinați să creadă unii, ci doar observă anumite lucruri din lumea contemporană!), dacă nu la spiritele luminate, la marii creatori, care ne vor comunica cum pătrunde arta în lume ? Propun o mică „listă” de cărți ale unor scriitori care „arată” cum s-au format, în ce timp istoric s-au format, de ce este necesar un asemenea lucru pe Pământ: Mircea Eliade- Romanul adolescentului miop (poate cartea cea mai îndragită a lui Eliade, adevărat manifest al adolescenților inteligenți), Giovanni Papini – Un om sfârșit (o scriere absolut superbă a unui scriitor sfâșiat de nostalgii, confuzii, tristețe, dar și măcinat de imposibilitatea atingerii Absolutului în cunoaștere: „ Dacă veți continua să credeți...că sunt într-adevăr un om sfârșit, va trebui cel puțin să recunoașteți că sunt sfârșit pentru că m-am apucat de prea multe lucruri, și că nu mai sunt nimic pentru că am vrut să fiu totul), Gabriel Liiceanu- Jurnalul de la Păltiniș (personalitatea marelui filosof Constantin Noica bătut în întregime acest jurnal, care este în definitiv un act de dăruire: Noica, maestrul, se dăruiește discipolilor săi, G. Liiceanu și Andrei Pleșu, desfășurând una dintre cele mai magnifice aventuri culturale. A se reține una dintre cele mai frumoase definiții ale necesității culturii și implicit a educației, „Orice infern devine suportabil dacă paradisul culturii este cu puțință “), H. R. Patapievici- Zbor în bătaia săgeții (autobiografia unui om și scriitor ce a copilărit în comunism, încercând să „se salveze prin prieteni și cărți “).

COSMIN-IONUȚ STANCU